סמג לאוין מה טור ש"ע

י"ד סי' קמב סעי' ד: בו ד ה מיי שם הל' יד

:טוש"ע שם קעי ג

בח ו מיי פט"ז מהלי מאכלות אסורות

הלכה כט סמג לאוין קלד

קמח טוש"ע י"ד סי" קלד

קמנו טום עי ז' טי קמנ סעיף ב: פבו ז ח מיי פ״ח מהלי

י"ד סי" קמו סעיף ו: טי מיי שם הל' יא

מוש"ע שם סעיף יא: מני' פ"ו שם הלכ' מו

מוסף רש"י

. הובא בעמוד הבא

רבינו חננאל

נטל הימנה מן האשרה

חדש יותץ אם ישן יוצן.

אפה בו את הפת אסורה

כו׳. ר׳ אליעזר אומר יוליך

. הנאה לים המלח. אמרו

לו אין פדיון לעבודת כוכבים. השתא רבנן דפליגי עליה דר׳ אליעזר

בשדה שנזדבלה בזבל של

עבודת כוכבים וכן פרה

דעצים הא מחמרי טובא

דאיווז אחרי כהואה הפח יואינון אסוי בהנאה הפות כולה. ור׳ אליעזר לא אסר בה אלא כדי שכר אפיה

בלבד. אלא מאי אית לך למימר רבנן דפליגי עליה

בשאור אימור דשמעת להו דמקילין (ומותרין) [ומתירין] העיסה עד שיהיה כדי לחמץ בשאור

להו. אלא לעולם הא

דתניא שדה שנזדבלה

כו' ר' יוסי ורבנן היא

ולעולם ר' יוסי זה וזה גורם מותר אית ליה. ולא

משנתנו ר' יוסי לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי

זה וזה גורם מותר. לדידכו

אסור. אמאי שריתו ירקות

בימות הגשמים. והלא

נושרת עליהן והוה להן

לזבל. ונמצא הקרקע והנמיה גורמין ויהיו אסורין. ורבנן סברי הצל

רימות הגשמית פונת יותר

כרב מרי דאמר בהמרגיל

בבכורות בפרק כל פסולי

בעור שמוכרו לנוד ומוסיף בדמים פוגם בבשר: אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר׳

יוסי. ואסיקנא ההיא

עבודת כוכבים ושלחה רב

עמרם קמיה דרב יוסף ושלח ליה הרי אמרו הלכה כרבי יוסי:

מתני' נטל את האשרה

. כרכור אסור בהנאה כו

ר' אליעזר אומר יוליו

דאי אתמר בפת ר' אליעזר

אומר יוליד הנאה לים

עבודת כוכבים

של תרומה

שנתפטמה

. בכרשיני

. באיסורא

. עצים אסורה

בהנאה.

סמג שם (טי"ד סי

עבודת כוכבים הלכה

:කත

מיין נסך דאמרי' ימכר חוץ מדמי יין נסך שבו דה"נ ימכר מדמי איסור שבו והכי איתא התם א"ר חגי כד נחתית מן אילפא אשכחי׳ ר׳ יעקב בר אחא יתיב מקשי נטל הימנה כרכר אסור בהנייה ארג בו את הבגד

> כוכבים חוץ מדמי יין נסך שבו א"ר יעקב בר אחא חגי קשיתא חגי קיימא מאי כדון תמן אין דרך בני אדם ליקח מן העובד כוכבים ברם הכח דרך בני אדם ליקח בגד מן העובד כוכבים פירוש ולפיכך אסור למכרו לעובד כוכבים דחיישינן שמא ימכרנו לישראל התם אין דרך ליקח מן העובד כוכבים יין וכן י״ל באפה בו את הפת דרך ליקח פת מן העובד כוכבים ": שקול ארבע זווי בו'. ולמוכרן כל אחד בפני עלמו אמר לו כן לדפירש רש"י: לא דב"ע עובדין לשברים. פי׳ נקונטרס והא דאמר שמואל בריש פירקין (דף מא.) אפי׳ שברי עבודת כוכבים מותרין בהנאה למולאן התם לא חזינו דנשתברה מאיליה דאמרינן עובד כוכבים שברן והכא מיירי בראינוה שנשתברה ולא שברה העובד כוכבים וקשה דח"כ מאי מקשה לעיל (דף מא:) לרשב"ל מראש דגון שאני התם שלא שברה עובד כוכבים דהא רשב"ל ושמואל קמו בחד שיטה בשברי עבודת כוכבים לכן נראה לפרש דהכא מיירי שדרכה לנשר קיסמין וענפים תדיר ואין מניחין (ה) לעובדה בכך ולכך יש לאסור הקיסמין הנופלים ממנה עוד י"ל דהתם מיירי בשברים שמלחן לבדן בלא עיקר עבודת כוכבים אבל הכא מיירי שכל השברים ביחד ובכי האי גוונא אמר עובדין לשברים ומ"מ לפי זה קשיא מאי פריך לעיל מראש דגון דהא הוו התם כל השברים יחד אבל התם לא היה דרכה לישבר וא"כ אפי' עיקר עבודת כוכבים קיים מותר דמימר אמר איהי לא אצלה נפשה:

> אסור בהנייה ותנינן ימכר כולו לעובד

הדרן עלך כל הצלמים

רבי ישמעאל: אפילן תרתי נמי ליתםרו. ה״ה דהוה מלי למימר אפי׳ חדא נמי ליתסר אלא משום דבמתני' נקט שתים מותרות נקט נמי הכא שתים:

במקורבות

רבי ישמעאל אומר שלש אבנים זו בצד זו בצד מרקולים אסורות ושתים גבו' בשלמא רבגן קסברי עובדין לשברים נראות עמו דאיכא למימר מיניה נפל אסורות שאין נראות עמו מותרות אלא ר' ישמעאל מאי קסבר אי עובדין לשברים אפי' תרתי נמי ליתסר אי אין עובדין לשברים אפי' תלת נמי לא אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן בידוע שנשרו ממנו דברי הכל אסורות ואפילו למ"ד אין עובדין לשברים ה"מ עבודת כוכבים דלאו היינו אורחיה אבל הכא דמעיקרא תבורי מיתברי היינו אורחיה כי פליגי בסתמא במקורבות

ובגמרא מפרש טעמא: שנראום עמו. דנראה שנפלו משם אסורות בין ג' בין שתים: ושאין נראין עמו. אין סמוכות לו מותרות ואפי' ג': גב" עובדין לשברים. כל האבנים המרקות שם נתוספו על המרקולים ונעשה ודי גדול עבודת כוכבים וכשהן נושרות הוו שברי עבודת כוכבים. והשתא לא חשיב להו תקרובת אלא עבודת כוכבים בפני עלתה: מעיקרא סבורי מיסברי. שאינן מחוברות ודרכן ליפול:

אמינא משום דבעידנא דקא גמרה לה פת איקלי ליה לאיסור. אבל כרכור דאיתיה בעיניה אימא מודי להו לרבנן ואי אתמר פלוגתייהו בכרכור כר ואסיקנא הלכה כר' אליעזר. ולא תימא בפת לבדה א"ר אליעזר יוליך הנאה לים המלח אלא אפילו נתערבה חבית של יין של עובדי כוכבים כדרב חסדא דאמר ליה לההוא גברא דאתערבא ליה חבית של יין דסתם יינו של עובד כוכבים בחביות יין שלו. ואמר לו רב חסדא זיל שקול ד׳ זוזי דמי חבית יין ושדי בנהרא ושאר חביות מותרות לך

ארג בו את הבגד אסור בהנאה. בירושלמי דפירקין פריך מ"ש בותני" לרכור. דויל"ו בלע"ז: גבו" בהא קאמר ר"א. דיש פדיון: ל"ש. דיש פדיון: אלא פס. משום דלא מנכרא ביה איסור ממש: אכל חבית. של יין נסך שנתערבה בחביות של היתר כולן אסורות בהנאה ואין לה תקנה בהולכת הנאה לים המלח להתיר

גמ' שקול ארבע זווי. עיין יומא דף נה ע"ב תוס' ד"ה ונברור:

הנהות הב"ח (מ) במ' איחתר עבודת כוכבים שנשתברה מאיליה רב אמר: (3) רש"י ד"ה רב חמר: עם וב רב אמר וכו׳ דכל קיסס: י׳ ד"ה והכא וכו׳ שברי (ג) ד"ה והכא וכו׳ שנרים קאמר יוברים וכו' ד"ה טובדים וכו' ועשה עבודת כוכבים גדול וכשהן: (ה) תום' ד"ה לא וכו' ואין מניחין

הגהות הגר"א מ' והכא בשברי בשברי בשברי בשברים. נ"ב והרמב"ם נורס במקום בשברי בשארי יר"ל אם שארי שברים ופסק כאיבעית אימא וכרב ועמ"ם רבינו ביו"ד סי" :קמ"ו ס"ק י"ז)

לעזי רש"י

דויל"ו [רייו"ל]. עץ מחודד המשמש להפרדו חוטי השתי לפני העברת הבוכייר ביניהם.

רבינו חננאל (המשך)

כולן בהנאה: פיסקא כיצד מבטלה קירסם וזירד נטל ממנה מקל או שרביט. ואפילו עלה הרי זו בטלה. שפאה לצרכה אסורה שלא מותרת: **גמ'** שפאים תניא כמאן דאמר מותרין דתניא עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו כדי שיהנה לצרכה , אסורה ושפאיה מותרין. כוכבים בין לצרכו בין . לצרכה היא ושפאיה כוכבים שנשתברה מאליה אמר רב צריך לבטל כל קיסם וקיסם. ושמואל אמר [אין] עבודת כוכבים צריכה להבטל אלא כל בריכור להבטל אלא כל זמן שהיא דרך גדילתה לימא בהא פליגי דרב סבר עובדין לשברים לפיכך צריך לבטל כל קיסם שבה סבר ושמואל . שנשתכרה הותרה ודחינו לה דכולי עלמא לא פליגי דעובדין לשברים והכא בשברי שברים פליגי רב אוסר ושמואל אמר מותר איבעית תימא כולי עלמא לא פליגי דאין עובדים של חוליות וההדיוט יכול להחזירה פליגי. רב סבר כיוז דהדיוט יכול רהדיוט יכול לא בטלה ושמואל סבר אין עבודת כוכבים צריכה ליבטל אלא דרך גדילתה. כגון

ולהמכר כל חבית לבדה או להשחות

מהן לחמרים עובדי כוכבים משום מתני' אינמל ממנה עצים אסורין בהנאה דאיתיה לאיסור בעיניה אבל מוכרו הסיק בהן את התנור אם חדש יותץ ואם ישן כולן חוץ מדמי יין נסך שבהן דהשתח ביוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה לא מתהני מחבית דאיסורא: ונשתרי נתערבה באחרות כולן אסורות בהנאה ר"א לך. בהנאה למכרן לבד לבד או אומר ייוליך הנאה לים המלח אמרו לו אין לעשות מהן כביסה או להשקות מהן פדיון לעבודת כוכבים: ינטל הימנה כרכור לעובדי כוכבים. ולא דמיא הך מילתא לפלוגתא דרשב"ג ורבנן דפליגי בפ׳ אסור בהנאה ארג בו את הבגד אסור בהנאה בתרא (לקמן עד.) ביין נסך שנפל לבור נתערב באחרים ואחרים באחרים כולן אסורין כולו אסור בהנאה רשב"ג אומר מוכר בהנאה ר"א אומר "יוליך הנאה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים: כולו לעובדי כוכבים חוץ מדמי יין נסך שבו דהתם תרוייהו סבירא להו גמ' וצריכא דאי אשמעינן קמייתא בהא כרבנן דהכא דאין פדיון ליין נסך קאמר ר' אליעזר משום דבעידנא דקא גמרה ומיהו כי מזבין ליה חוץ מדמי יין פת קלי לה איסורא אבל כרכור דאיתיה נסך שבו לא מיתהני מיין נסך מידי לאיסורא בעיניה אימא מודי לרבנן ואי ים משום דליתיה לאיסורא בעיניה: בותבר' כילד מבטלה. לאשירה: אשמעינן כרכור בהא קאמרי רבנן אבל פת קירסס. קיסמין יבשין שבאילן נטל אימא מודו ליה לר"א צריכא א"ר חייא בריה ללרכו לשרוף: זרד. זרודין לחין שבה: ללרכה לייפוחה: גבו' אותן דרבה בר נחמני אמר רב חסדא אמר זעירי הלכה כר"א איכא דאמרי אמר רב חסדא שפחים. ששיפה ללרכה ולא בטלה: אמר לי אבא בר רב חסדא הכי אמר זעירי מה מהא עליהן. שפאין מי בטילי או הלכה כר"א אמר רב אדא בר אהבה לא שנו לחו: ישרחל ששיפה כו' חסור. שחין אלא פת אבל חבית לא ורב חסדא אמר ישראל מבטל עבודת כוכבים: רב אמר. אע"פ שנשתברה מאליה אפילו חבית מותרת ההוא גברא דאיתערב לריכה ביטול (כ) וכל קיסם וקיסם ליה חביתא דיין נסך בחמריה אתא לקמיה נעשית עבודת כוכבים בפני עלמה דרב חםדא אמר ישקול ארבע זוזי ושדי בנהרא ונשתרי לך: **כזתני'** כיצד מבמלה יקירסם וזירד נטל ממנה מקל או שרבים אפי' עלה ה"ז במלה שיפה לצרכה אסורה הלכך לא סגי לחד בביטולא דחבריה: אין עבודת כוכבים לריכה לבטל אלא כשהיא דרך גדילחה. אבל זו שנשתברה בטלה מעלמה דמימר אמר שלא לצרכה מותרת: גמ' אותן שפאין מה איהי נפשה לא מצלה לההוא גברא תהא עליהן פליגי בה רב הונא פור' חייא) מללה ליה: לא דכ"ע עובדין לשברים. שנשתברו מאליהן והא דאמר שמואל בר רב חד אמר אסורין וחד אמר "מותרין ברים פירקין (דף מא.) אפי׳ שברי תניא כמ"ד מותרין דתניא יעובד כוכבים עבודת כוכבים מותרין בהנאה למולאן ששיפה עבודת כוכבים לצרכו היא ושפאיה התם הוא דלא חזינן לה דנשתברה מותרין לצרכה היא אסורה ושפאיה מותרין מאיליה דאמרינן עובד כוכבים שברן וישראל ששיפה עבודת כוכבים בין לצרכה ואולינן בתר רובא דהא עבודת בין לצרכו היא ושפאיה אסורין איתמר עבודת כוכבים דנשתברה מאיליה לא שכיחא: כוכבים שנשתברה (6) רב אמר "צריך לבמל והכא. דקאמר רב כל קיסם וקיסם כל קיםם וקיםם ושמואל אמר עבודת כוכבים לשון שברי שברים (ג) כגון דנשתברו שברים לשברים ובשברי שברים הוא אינה בטלה אלא דרך גדילתה אדרבה דפליג שמואל עילויה: ה"ג ואיבעים דרך גדילתה מי מבטלא אלא ה"ק אין עבודת אימא דכ"ע אין עובדין לשברי שברים כוכבים צריכה לבטל אלא דרך גדילתה והכא בעבודת כוכבים שהיתה של לימא בהא קמיפלגי יירמ"ם עובדין לשברין חוליות. דקין והרי הן כשברי שברים ונפלה ונתפרקו חליותיה עסקינן: והדיוט יכול להחזירה. שחין לריכה

ומ"ם אין עובדין לשברין לא דכ"ע עובדין לשברין והכא [א] בשברי שברים קמיפלגי מ"ם שברי שברים אסורין ומ"ם שברי שברים מותרין ואיבע"א דכ"ע שברי שברים מותרין והכא בעבודת כוכבי' של חליות ובהדיום שיכול להחזירה קמיפלגי מ"ם כיון דהדיום יכול להחזירה לא בטלה ומ"ם אין עבודת כוכבים בטלה אלא דרך גדילתה דהיינו אורחיה הא לאו גדילתה היא ואין צריכה לבטל: הדרן עלך כל הצלמים

מותרות וחכ"א ישנראות עמו אסורות ושאין נראות עמו מותרות:

במקורבות

גידוע וכיסוח דהיינו אורחיה אבל הא שבירה כיון דלאו דרך גדילתה היא לאו היינו אורחיה ומותרת: הדרן עלך כל הצלמים אסורין רבי ישמעאל אומר שלש אבנים זו בצד זו [בצד] מרקוליס אסורות ושתים מותרות וחכמים אומרים את שנראה עמו אסור את שאינו נראה עמו מותר. אוקמה ר' יוחנן בידוע שנשרו אבנים הללו מן המרקוליס דברי

אומן: אין עבודת כוכבים. שנשתברה

לריכה לבטל: אלא דרך גדילחה.

כשהיא קיימא כגון נבייה דמתני׳

דשברי שברים הן שנופל עלה אחר

עלה 0 א"כ העלה עלמו משתבר לכמה

שברים ואפ״ה אסור משום דדרך

גדילתה היא דהיינו אורחה כל שתא

אבל הכא לאו היינו אורחיה ליפול

ולהתפרק הלכך נטלה: הדרן עלך כל הצלמים

רבר ישמעאל. זו בלד זו. וכ״ש

מרקולים ותחלתו: בלד מרקולים.

מרקולים גדול שכבר עבדוהו וזרקו

עליו אבנים הרבה: שתים מותרות.

אחת ע"ג שתים דוהו עיקר

ל) ופחחים מש. ב) ול"ל פ"ו ה"ה], ד) [לעיל מא: לקמן נג:], ה) עי' במהרש"א, ו) בס"י א"נ, 1) [וע"ע חוס' יבמות פא: ד"ה כולו ותוס׳ לקמן סה. . נפשה ל״ם,

גליון הש"ם